

TÕRVA VALLAVOLIKOGU

VOLIKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Tõrva

16.05.2024 nr 1-1/2024/5

Algus 16.00

Lõpp 17.55

Istungit juhatas volikogu esimees Maido Ruusmann, protokollis vallasekretär Signe Kiin.

Võtsid osa volikogu liikmed: Heli Holm, Allan Ilisson, Ülle Juht, Karl Kirt, Virgo Kosemets, Ilmar Kõverik, Arnold Looga, Hardo Lust, Enn Mihailov, Harry Mägi, Rein Reinsalu, Maido Ruusmann, Ahti Saar, Tarmo Tamm, Giia Tetlova, Marge Udras, Indrek Valner, Eero Viisu, Kalle Vister.

Puudusid: Romet Piller ja Tiiu Vips.

Istungist võtsid kutsututena osa: Tõrva vallavanem Helen Elias, abivallavanem Aivar Uibu, abivallavanem Lauri Drubinš, vallasekretär Signe Kiin, vallamajanduse osakonna juhataja Tõnu Jaansalu, avalike suhete spetsialist Marianne Sock, SA Tartu 2024 Lõuna-Eesti koordinaator Annela Laaneots, MTÜ Mulgi Kultuuri Instituut juhataja Ly Laanemets, OÜ Tõrva Tervisekeskus juhataja Meryly Boisen.

Päevakord:

- 1. Tartu 2024 ülevaade**
- 2. Ülevaade Mulgi Elamuskeskusest**
- 3. Tõrva linnas Puiestee tn 1 kinnistule seatud hoonestusõiguse lepingu muutmine**
- 4. Jaoskonnakomisjonide moodustamine**
- 5. Vallavanema informatsioon**
- 6. Ülevaade AS Tõrva Tervisekeskus tegevusest**

Enne päevakorra kinnitamist andis volikogu liige üle kaks arupärimist:

1. abivallavanemale Lauri Drubinšile haridusküsimustes;
2. volikogu esimehele seoses volikogu juhtimisega.

Volikogu esimees Maido Ruusmann võttis arupärimised vastu ja tegi ettepaneku kinnitada istungi päevakord 6-punktilisena.

Otsustati ühehäälselt: kinnitada päevakord 6-punktilisena.

Päevakorrapunkt nr 1

Tartu 2024 ülevaade

Ettekandja: Annela Laaneots

Ettekanne on lisatud protokollile.

Küsimused:

Ü. Juht: kas toodete müügil laekub midagi ka Tartu 2024-le?

A. Laaneots: jah, osa laekub meile.

A.Looga: milline on külastatavus, kas see on ootuspärane?

A.Laaneots: eesmärk on miljon külastust. Usun, et saavutame selle.

A.Looga: kui võtame 10 külastajat, mitu neist on Eestist, mitu välismaalt?

A.Laaneots: 90% on Eestist, 10% on välismaalased.

M.Ruusmann: kuidas toimub Tartu 2024 kultuuripealinna seotud külastuste mõõtmine?

A.Laaneots: kõik kultuuripealinna sündmused annavad aru, mitu inimest osales, loetlemine on sündmuse põhine. Kui on tasuline sündmus, siis piletite järgi ja tasuta sündmused hinnanguliselt.

V.Kosemets: eelmisel aastal Ekre Tartu osakond koostas pöördumise mitte lülitada programmi LGBTQ+ aktivistide poolt pealesurutavat agendat ja samas palusime sisse lülitada Eesti riigilipu tähistamise ürituse, mis toimub Otepääl. Nüüd selgub, et on uus üritus kontsert-etendus "suudlev Tartu", kus esinevad kolme eri põlvkonna eurolauljad, nende seas ka Conchita Wurst. Millest tuleneb see, et lipupäeva tähistamise üritus pole programmi lülitatud, kui see vastab tõele? Kas meil endil mingis põlvkonnas jäi puudus eurolauljatest, et pidi Conchita Wursti kutsuma?

A.Laaneots: Eesti lipu päeva tähistamine on kultuuripealinna programmi lisaprogrammis.

Põhiprogrammis on Pühajärve rannagurme. Eesti lipu sündmus, mida nad korraldavad koostöös Riigikantseleiga ja ERM-iga, see toimub. Conchita Wurst on samasugune inimene nagu teie.

Tema on meie sösarkultuuripealinna üks prominentseim volikogu liige. Eurovisioon ei ole ainult Eesti laulvõistlus, seetõttu kutsuti, Victor Crone näiteks tuleb ka.

K.Kirt: küsimus noorte kaasaegse kunsti aasta kohta, kuidas see Tõrvaga seotud on?

A.Laaneots: Tõrva sündmus toimub sügisel, Elvas just toimus. Projekt toimubki erinevates kohtades.

Otsustati: võtta esitatud info teadmiseks.

Päevakorrapunkt nr 2

Ülevaade Mulgi Elamuskeskusest

Ettekandja: juhataja Ly Laanemets

Elamuskeskus tutvustab Mulgi kultuuri, oleme uhked oma kultuuri üle.

Olen 20 aastat Lilli Loodusmaja perenaine olnud. Need asjad on seotud.

Olulised teemad on:

1. Müügitöö paketid – oluline on terve mulgimaa müümine. Mulgi Elmuskeskus võiks seda teha.
2. Lastega tegelemine – pärandi- ja keskkonnaõpe, mis toetab koolide õppekava. Oluline, et meie oma lapsed õpiksid mulgi asja. Koostöö koolidega on oluline.
3. Elamus – loomad, loodus, tegevused. Näituste korraldamine, Anu Taul tuleb oma näitusega Mulgi Elamuskeskusesse. Mulgi toitu peab Mulgi Elamuskeskuses saama. Meil tuleb nüüd toitlustaja oma toiduvankriga igapäevaselt. Peame külastajale hakkama näitama, kuidas me selles talus elame. 18. mail toimuvad meil talgud, avame vaated talule, istutame lina taimed, pügame lambaid. 31. mail on keskuse sünnipäeva tähistamine.

Küsimused:

A.Ilison: jutu põhjal ei tundu kompleks eriti sisse toovat. Kui seal Mulgi toitu jagatakse, siis selleks ei tohiks kasutada ühekordseid nõusid. Kas asutuse rahastamiseks edaspidi on valdade vahel leping sõlmitud?

M.Ruusmann: lepinguid tuleva rahastuse osas sõlmitud ei ole. Äriplaan nägi ette isemajandamise. Esimene aasta pole isemajandavaks saanud. Oleme eraldanud vahendeid vajaduspõhiselt.

L.Laanemets: keskkonnateemat ja säästlikkust tuleb elamuskeskusega siduda. Toitu pakume ikka päris nõudega.

A.Ilisson: teenindajad võiksid olla Mulgi riides.

L.Laanemets: nii teemegi, suvised riided on tellitud. Juhatuses on meil nüüd kolm inimest, lisaks minule Arvo Maling ja Piret Leskova. Olen käinud Mulgi ja Viljandi vallavolikogus. Kõik on olnud seda meelt, et töö peab jätkuma, kaks volikogu on andnud põhimõttelise nõusoleku 20 000 euro eraldamiseks toetuseks. Ei saa uksi kinni panna. Peame saama kuidagi ühiselt hakkama.

K. Vister: kas on peetud läbirääkimisi, et kokku leppida, et Mulgi toitu saakski ainult Mulgi keskusest? See, et suund on noorte peale, on väga hea. Mulgimaa peaks siiski paistma ka väljapoole, kuidas see kommunikatsioon käib?

L.Laanemets: turundus vajab raha. Sotsiaalmeedias saame reklaamida.

H.Mägi: kas on plaanis koostööd teha ka Taagepera lossiga.

L.Laanemets: eelmisel nädalal kohtusime. Nendel on üldiselt lühiajaline külastus. Kui külastused lähevad pikemaks, siis nad on valmis koostööd tegema.

A.Looga: olen näinud mitmel pool soovipuu või hiiepoo varianti, et kui inimene ostab pileti, saab ta mingisuguse lindi, kuhu saab kirjutada oma soovi ja siduda selle puu külge. Midagi sellist võiks juurde tekitada.

L.Laanemets: looduslike pühapaikade juhend on olemas. Meil on olemas rada. Me mõtleme selle peale, see peab olema naturaalne.

K.Kirt: vaatan asja murelikult, kõik teavad, et ei ole jätkusuutlikku rahastusplaani. Isemajandav keskus kindlasti hetkel ei ole. Mõtted on head. Küsimus puudutab koolide koostööd – sain kirja, et sel aastal sellega enam ei tegeleta. Praegu koolid uuendavad oma õppekavasid, nii Tõrva Gümnaasium, Tarvastu kui Karksi. Saaks lülitada Mulgi kultuuri kursused sisse. Kutsuks üles Mulgi Elamuskeskust ja Mulgi Kultuuri Instituuti selle nimel pingutama ja kokku saama koolidega. Õppekavasid sel moel ei pruugita lahti võtta enam mitmeid aastaid. Kas olete seda arutanud?

L.Laanemets: info pole teieni jõudnud, 27. mail on haridusministeerium koostöös Mulgi Kultuuri Instituudiga kutsunud kokku kokkusaamise, kuhu on kutsutud õpetajad. Õppekavasse tahetakse panna murdekeelte õpetamist.

K.Kirt: mina sain kirja Mulgi Kultuuri Instituudilt, et sellega saab tegeleda sügisel.

L.Laanemets: siis pole info jõudnud.

M.Ruusmann: küsimus on, kuidas noortes saada mulgi tunnetust, et nad kannaks seda kultuuri edasi. Üleskutse on igati põhjendatud. Ajaaken, mis puudutab õppekavade täiendamist, on ainulaadne ja seda ei tohi mööda lasta.

I.Köverik: toitlustajal võiks olla kohustus soetada savinõud. Tulevikus võiks teha koostööd kultuuriasutustega, et vältida samasid esinejaid. Samuti võiks teha koostööd setode ja võrukatega kultuurivahetuse mõttes. Meil on Taagepera loss, Holdre loss, Barclay de Tolly ja Tõrva vaatamisväärsused, võiksime luua soodushinna kõigi kohtade külastamiseks sellel marsruudil.

L.Laanemets: koostööd peaks tegema ka kultuuritöötajatega, leppida kokku, kes mida teeb.

A.Looga: koolidesse peaks ka aegsasti infot andma. Koolid planeerivad pikalt ette oma külastusi.

L.Laanemets: koolid plaanivadki ette aasta aega oma käimisi.

Otsustati: võtta esitatud info teadmiseks.

Volikogu liige Tarmo Tamm lahkus volikogu istungilt 16.55

Päevakorrapunkt nr 3

Tõrva linnas Puiestee tn 1 kinnistule seatud hoonestusõiguse lepingu muutmine

Ettekandja: abivallavanem Aivar Uibu

Kaasettekandja: planeeringu-vallavara komisjoni esimees Hardo Lust

Tõrva Veemõnulat opereeriv Tõrva VM OÜ on esitanud Tõrva Vallavalitsusele 06.05.2024 taotluse Tõrva Veemõnula kõrval asuvale maa-alale kasutusõiguse saamiseks. Tõrva VM OÜ soovib maa-ala kasutada majutuskohtade arvu suurendamiseks, paigaldades kinnistule kolm peegelmaja tüüpi kääpingut orienteeruvate mõõtudega 3x6 meetrit, rajades nende ümber terrassid ja käiguteed ning autodele parkimiskohad vastavalt paigutuse plaanile Lisas 4. Plaanitavad kääpingud on tehases ehitatavad ja transporditakse kohale valmiskujul ning toetatakse maapinnale kohtkandena. Samuti soovib Tõrva VM OÜ rajada varjualuse või prügimaja prügikonteinerite korrektseks hoidmiseks ja kaugemas tulevikus elektriautode laadimispunkti.

Kuna AÕS § 241 kohaselt saab ühele kinnistule seada ainult ühe hoonestusõiguse ja hoonestusõigus on seatud eelnevalt Tõrva Veejõud OÜ kasuks, ei ole enam võimalik seada Puiestee tn 1 kinnistule hoonestusõigust Tõrva VM OÜ kasuks. Seetõttu laiendatakse Tõrva Veejõud OÜ-le antud hoonestusõiguse ala piire Puiestee 1 kinnistul ca 930 m² võrra. Tõrva Veejõud on 10.05.2024 taotluses kinnitanud, et nad nõustuvad sõlmima Tõrva VM OÜ-ga vastava maa-ala kasutusõiguse kokkuleppe kuni veemõnula opereerimislepingu lõppemiseni.

Hoonestusõiguse ala laiendamise eest tasub OÜ Tõrva Veejõud Tõrva Vallavalitsusele ühekordse tasu summas 1775 eurot.

Hardo Lust: komisjon arutas antud küsimust ja otsustas heaks kiita.

Küsimused:

K.Kirt: Tõrva vallale siin otseselt kulu ei ole, küll aga on kulu Tõrva Veejõule. Kuidas see hoonestusõiguse ala laiendamine võib mõjutada discgolfi rada, kas peab muutma või see ei sega?

A.Uibu: Tõrva VM OÜ ja Tõrva Veejõud vahel sõlmitakse maa-ala kasutusleping ja operaator maksab selle summa OÜ-le Tõrva Veejõud. Golfirada see maa-ala ei sega.

Ü.Juht: kolm maja on plaanis rajada, kui mitu inimest üks maja mahutab? Miks ainult kolm maja?

A.Uibu: see on optimaalne arv, maja pind on 12 m², ilmselt mahutab ühe pere.

Otsustati ühehäälselt: võtta vastu otsus nr 1-3/2024/9 "Tõrva linnas Puiestee tn 1 kinnistule seatud hoonestusõiguse lepingu muutmise".

Päevakorrapunkt nr 4

Jaoskonnakomisjonide moodustamine

Ettekandja: vallasekretär Signe Kiin

Signe Kiin tegi ettepaneku moodustada Euroopa Parlamendi valimisteks jaoskonnakomisjonid, määrata komisjonide esimehed, liikmed ja asendusliikmed.

Otsustati ühehäälselt: võtta vastu otsus nr 1-3/2024/10 "Jaoskonnakomisjonide moodustamine".

Päevakorrapunkt nr 5

Vallavanema informatsioon

Ettekandja: vallavanem Helen Elias

H.Elias: üleskutse laupäevaks. Karjatnurme kogukonnal on juubel ja sündmus tulemas, tore kui volikogu liikmed ka osaleks ja tänaks neid tehtud töö eest.

23. mai on tähtaeg Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile tublide inimeste ja ettevõtete tunnustamiseks ettepanekute tegemiseks.

Ala koolimajast: järgmisel aastal on avanemas CO2 meede nullenergia tagamiseks, kust oleks võimalik raha taotleda selliselt, et vana hoone maha lammutada ja uus ehitada. Kogu praegust kompleksi rekonstrueerida pole mõistlik. Käisime kogukonnaga kohtumas ja jäi kõlrama mõte, et võiks proovida tänava äärset hoone osa müüa ja keskmine hoone osa lammutada. Kuulutasime välja eelotsingu huviliste leidmiseks. Vaatame, kas huvilisi leidub. Kui leidub, siis laseme ära hinnata hoone väärtuse ja saame hoone müüki panna.

6.05 esitasime kolm taotlust järgmistesse meetmetesse:

- avaliku sektori kultuuriväärtusega hoonete energiatõhususe tõstmine - objektideks Hummuli mõis ja Tõrva kinohoone; tegemist meetmega, kus omaosalust ei ole. Hummulis peamised tööd seotud akende vahetamise ja ventilatsioonisüsteemi loomisega, projekti maht 400 000. Kinomajas energiaauditis kajastatud tööde maksumus ~210 000 eurot.

- kogukonnapõhiste toetatud elamiste loomine teenusmajas - nn Helme sotsiaalimaja loomine. Projekti maht ~1,5 mln eurot, omaosalus 20% ehk ~300 000 eurot. Projekti on aega ellu viia kuni 2028. a lõpuni.

Eelarve komisjon soovis vallavalitsuselt infot tulumaksu laekumisest, et otsustada, kas saame midagi ette võtta muusikakooli hoone küttesüsteemiga kokkuhoiu saavutamiseks. Tulumaksu tõus on praegu olnud keskmiselt 8 protsenti. Oleme kohapeal vaadanud, et saaksime vahetada termostaadid.

Küsimused:

A.Ilisson: kas Vanamõisa hüppetorn renoveeritakse täielikult või osaliselt?

H.Elias: täielikult, uus torn tuleb metallkonstruktsiooniga. Vaiade tugevdamist on samuti vaja teha. Projekteerijad annavad meile peagi töö üle, siis saame MATA rahastust minna taotlema ja talvel on plaanis töödega alustada, et järgmiseks hooajaks oleks uus torn valmis.

A.Looga: veega kontaktis olevad asjad ei tohiks olla puidust, see ei saa seal vastu pidada.

H.Elias: plaanis ongi metallist teha.

K.Kirt: Ritsus on elavdunud spordikompleksis ja noortekeskuses tegevus ja on toimunud arengud. Samas on hoone kasutus jäänud väiksemaks. Millised väljavaated on, et Ritsu hoone saaks rekonstrueeritud energiasäästlikumaks? Ka vana ujula on elu sisse saanud, oleme mõelnud, et seal võiks olla ekstreemspordikeskus. Millised plaanid vallavalitsusel on?

H.Elias: praegu ei ole konkreetselt kusagilt raha taotlema mindud. Vallavalitsuses oleme arutanud, kuidas ruume optimeerida ja kokkuhoidu saavutada.

E.Mihailov: Hummuli mõisa akende projektid on olemas, kuid nad on ilmselt aegunud ja vajavad uuesti kooskõlastamist.

V.Kosemets: noortekeskuse juures olev rulapark on amortiseerunud, see tuleks ilmselt maha lükata. Kunagi kui arutati jalgpallistaadioni ehituse ümber, oli teemaks, et rulapark jääb sellele jalgu. Kui tehakse uus rulapark, siis võiks arvestada jalgpallikogukonnaga. Võib-olla tekib meil vallas kunagi suurem soosing ka jalgpalli vastu ja leitakse võimalus jalgpallistaadion ehitada.

H.Elias: meil on plaanis, et kui avaneb Mulgi leader taotlusvoor, siis sealt taotleda vahendeid skatepargi renoveerimiseks.

L.Drubinš: plaanis on praegu olemasolevas kohas parki renoveerida. Kui hakata jalgpallistaadionit ehitama, tuleks see asfaltplats üldse demonteerida.

K.Kirt: Kek-is on vallale kuuluv maa-ala, kus on amortiseerunud korvpalliplats. Seal kõrval on jäähokiplats, kus on ka piirded. Aeg-ajalt seda kasutatakse. Mõte, mida võiks kaaluda, on see, et hokiala võiks teha uueks korvpalliplatsiks ja praegune korvpalliplats planeerida parklaks.

H.Elias: see on hea mõte, mida kaaluda.

V.Kosemets: kõrtsihoone renoveerimise fassaadilahendus häirib mind tõsiselt. Kummaline ja uskumatu, et muinsuskaitseamet on sellele nõusoleku andnud. Hea oleks, kui seda ka avalikult näidataks.

H.Elias: lisaks visuaalile on asjal ka funktsioon juures. See annab valgust teisele korrusele ja varjualust on võimalik kasutada lavana. Kaasatud on eksperdid ja arhitektid, kes on selle lahenduse välja pakkunud, arvestatakse ka koosmõju keskväljakuga.

A.Iisson: lahendust võiks tutvustada vallarahvale ja küsida nõu ja arvamust. Võib-olla lõpetaks üldse selle projekteerimise ja kasutaks seda raha mujal.

K.Vister: toetan lähenemist, et usaldada eksperte, kes on hinnanud ja arvestanud linnaruumi.

M.Ruusmann: selles osas mõistlik korraldada eraldiseisev arutelu.

A.Looga: Ala kooli esimene hoone, kas seda ei võiks pakkuda välja rendipinnana?

H.Elias: olemegi välja kuulutanud huviliste leidmise kas müügiks või pikaajaliseks rendiks.

Otsustati: võtta esitatud info teadmiseks.

Päevakorrapunkt nr 6

Ülevaade AS Tõrva Tervisekeskus tegevusest

Ettekandja: juhataja Merily Boisen

Meil on majas olemas perearstikeskus III korrusel, II korrusel on laste ja täiskasvanute füsioterapeut, maikuust alustas tööd II korrusel jalaravi spetsialist, ämmaemand koos günekoloogiga, psühhiaater koos vaimse tervise õega, psühholoog, kaks kogemusnõustajat. Tarbatu Tervisepark pakub rehabilitatsiooniteenuseid, hambaravi töötab. I korrusel on sotsiaalosakond ja röntgen, millele saime loa sel nädalal. Tervisekassaga jõudsimme kokkuleppele, et meie otse siia spetsialiste tuua ei saa, saame ainult läbi suurte haiglate või erapraksiste. Oleme teinud koostööd Valga Haiglaga, kelle kaudu tuleb silmaarst, sügisel neuroloog, alkoholi- ja tubakanõustamise kabinet, samuti kirurg koos hambaraviõega ja diabeediõde. Koostöös Valga Haiglaga hakkame neile pakkuma transporditeenust, et ei raisataks nii palju kiirabi ressursi. Koduõendus sai ka aprilli lõpus käima. Tahame avada ka Tõrva Tervisekeskuse koolituskeskuse (kogemusnõustamine, ämmaemandad, psühhiaatrid jne). Kuna kõik spetsialistid veel ei tööta, siis rendituluga me hetkel veel laenumakset ära ei kata. Aga loodame, et kui kõik spetsialistid tööle saavad, saame laenumakse kaetud.

Küsimused:

A.Looga: maja välisukse juures võiks olla istumiseks pingid.

M.Boisen: väga hea mõte.

K.Kirt: kas vanemlike oskuste koolitusi saaks ka teha, nt hügieeni teema, hambapesu jms?

M.Boisen: saame pakkuda, meil on spetsialist, kes saaks rääkima tulla suuhügieenist jms.

K.Kirt: koolis on probleemiks hügieeni teema.

M.Boisen: kui me oleme pakkunud koolis näiteks alkoholi, narkootikumide ja tubaka teemalist nõustamist, siis huvilisi on väga vähe.

H.Holm: tervisekeskusesse saab nüüd siseneda ka tagantpoolt. Kas selle õue saaks ka korda teha? Ja info, et seal on ka sissepääs.

T.Jaansalu: plaan on katlamajandus ümber tõsta kõrvalmajja. Sissesõidu osas peab veidi kannatama, sest Elektrilevi vahetab kaableid välja ja kaevab ala üles. Pärast seda saab edasi mõelda.

K.Vister: kas on mõeldud ka turvatubade peale?

M.Boisen: meie poolt selle peale mõeldud ei ole.

L.Drubinš: need asjad on olemas, pole valla ülesanne, meie ostame vajadusel teenust. Need asjad on maakonnaülesed. Need kohad ei ole avalikud, aga need on olemas.

M.Boisen: lähisuhtevägivalla tugigrupid võiks meil küll ka olla.

H.Lust: kas majas suunaviitade paigaldus on lõpetatud?

M.Boisen: need tulevad. Kuna arstid muutsid oma asukohti, siis on sellega aega läinud.

Otsustati: võtta esitatud info teadmiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maido Ruusmann
volikogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Signe Kiin
protokollija